

tigt, at det ikke vil være ønskeligt eller nødvendigt at gaa til en særlig Lovgivning for det sønderjydske Omraade.

Schmidt: Mod Dommerfuldmægtig institutionen har der været rettet en temmelig skarp Kritik nede i de nyerehvervede Landsdele. Jeg vil gerne tilføje, at Kritikken endog har været skarperne fra dansk end fra tysk Side. Hvad der har givet Anledning til den, er jo som almindelig bekendt en Del Tilfælde, hvor Medlemmer af Dommerfuldmægtigenes Stand har gjort sig skyldige i Bedrageri. Det er ofte blevet sagt, og jeg behøver ikke at sige det her endnu en Gang, i hvor høj Grad Retsvæsenets Anseelse tager Skade ved saadanne Tilfælde. Men nu skal der jo bødes paa denne Skade ved det Lovforslag, der her er forelagt. Og hvorledes tænker man sig det? Ja, efter 10 Aars Forløb skal der ske noget, men jeg ser ikke, hvorledes disse 10 Aar skal benyttes til at forberede det. Jeg har det Indtryk, at det hele skal opsættes, indtil der er forløbet disse 10 Aar. Man bruger ikke disse 10 Aar til Gennemførelse af Reformen. Det er maaske Hensynet til Statens Udgifter, der bevirker, at man tøver med virkelig at tage fat. Hvad der saa skal ændres, er jo, at det nu eksisterende Forhold, at den, der er Dommer, tillige driver privat Erhverv, ikke mere maa eksistere; man kan ikke være Dommer og have Pligt til at vaage over upartisk Haandhævelse af Retten og saa maaske bruge Retten til at forfægte private Interesser. Det skal altsaa ikke kunne ske i Fremtiden, hvad der nu virkelig kan ske, at den samme Mand i samme Sag spiller snart den ene, snart den anden Rolle. Man har faaet Øjet op for, at der er noget galt ved dette, og at det ikke maa vedblive at være saaledes. Man har haft det i lang Tid, men nu mener man altsaa, at der yderligere skal hengaa 10 Aar, inden det System, som man kan se er forkert, forandres. Nede i de aftraadte Landsdele vil man ikke kunne forstaa det. Man kan maaske forstaa, at det koster noget at indføre denne Reform, men man kan ikke forstaa, at Hensynet til det økonomiske Spørgsmaal kan være saa betydeligt, at man derfor opsætter Reformen i saa mange Aar. Vi har dernede maaske hurtigere faaet Øjet op for, hvor nedbrydende Dommerfuldmægtigenes Stilling i Øjeblikket er, fordi vi i Forvejen ikke kendte sligt, og fordi vi i netop hos os dernede maaske ogsaa har været mere udsat for de Elementer af Dommerfuldmægtigstanden, som faldt for den Fristelse, der laa i deres Stilling. Der-

nede ønsker man ikke, at der skal gaa 10 Aar hen, inden det nævnte Forhold forandres, og jeg vil udtale det Ønske, at der maa kunne findes en Vej — og maaske den Vej, som allerede er blevet foreslaaet — til at komme til en hurtigere Reform, en Reform, der afskaffer de Tilstande, der er, og som igen kan give Befolkningen Betryggelse med Hensyn til Retsvæsenet.

Justitsministeren (Rytter): Da denne Sag første Gang var til Behandling i Landstinget, udtalte jeg: Bare ikke den store Velvillie, som man nu har hørt fra alle Sider, vil medføre, at Lovforslaget drukner. Jeg var bange for det, for jeg syntes, at Velvillien var alt for stor. Jeg haaber nu, at den Velvillie, der er vist Lovforslaget her i Tinget fra de forskellige Ordføreres Side, maa give sig det Udslag, at vi kommer til en Ordning, som vi fra alle Sider kan være tjent med.

Der er faldet mange haarde Ord om Dommerfuldmægtigene. Maa jeg ikke, uagtet jeg langt fra er nogen Tilhænger af Systemet, dog have Lov til at sige, at det, at Dommerfuldmægtigene har kunnet have privat Praksis, ogsaa har haft sine meget store Fordele. Det har ofte skaffet Befolkningen en billig Retshjælp, det har medført, at Kontorerne i mange Tilfælde kom i god Forbindelse med Befolkningen, og at et bureaukratisk Styre ikke vandt Raaderum indenfor Kontorerne. Endvidere maa vi — det vil jeg gerne sige ved denne Lejlighed — ikke være blinde for, at naar vi gaar bort fra denne Ordning, hvilket vi jo maa, vil det nødvendigvis medføre, at det bliver langt vanskeligere at faa Kontorpladserne besat med gode, dygtige Fuldmægtige, vi har set Eksempler derpaa i Norge, hvor det virkelig en Tid har voldt Vanskeligheder. Maa jeg dertil føje, at hele vor Dommerfuldmægtigstand har kunnet staa Maal med Sagførerstanden, det er der ikke mindste Tvivl om. Hvis nogen har gjort dette Lovforslag stor Skade, naar det har været fremme, er det Sagførerstanden, idet denne har optraadt vel meget som Stand med Resolutioner angaaende denne Sag. Det skulde Sagførerstanden ikke have gjort, thi det er en Sag, som ikke vedrører Sagførerne alene, men som vedrører hele det danske Folk, og derfor kunde jeg, som sagt, have ønsket, at de havde holdt alle disse Resolutioner, de har været saa fittige til at vedtage, tilbage.

Efter disse almindelige Bemærkninger skal jeg gaa over til at svare de enkelte Talere, som har haft Ordet. Overfor Ven-